

แบบนำเสนอผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ Best Practices /การวิจัย/นวัตกรรม

Lab School Symposium 2018

“39 ปี มัธยมวัดบึงทองหลางสร้างคนดี วิถีพุทธสู่มาตรฐานสากล”

ชื่อผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ห้องเรียนนักคิด พิชิตทำดีสู่สังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม

โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผู้รับผิดชอบ นายประพันธ์ ขจัดภัย

โทรศัพท์มือถือ 089-042-6454 E – Mail Praphan@thonglang.ac.th

ความสำคัญของผลงาน

หลักการและกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้นคือ การศึกษา ซึ่งนับเป็นจุดมุ่งหมายที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตมนุษย์ก็เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจของตนเอง สังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้มากที่สุด จึงทำให้ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นเองทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น และผู้เรียนบทบาทมากขึ้นในการปฏิรูปการศึกษาตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้สามารถพัฒนาศักยภาพตามธรรมชาติ สังคมศึกษา จึงเป็นวิชาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ในการวางแผน ตัดสินใจแก้ปัญหาจากการประเมินสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบด้าน ทำให้สามารถคาดการณ์อย่างมีเหตุมีผล และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีหลักการสำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการจัดการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและมีประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักการวางแผนในการทำงาน ฝึกการคิดแก้ปัญหาและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง ที่เน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตามเอกลักษณ์ของโรงเรียน “โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ” อัตลักษณ์ของโรงเรียน “ ลูก บ.ล. เป็นคนดี ด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ ” และปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตสาธารณะต่อสังคม มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนน้อมนำหลักพุทธธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี เป็นพลเมืองที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความสำคัญดังกล่าวเพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนจึงจัดทำกิจกรรม “ห้องเรียนนักคิด พิชิตทำดีเพื่อสังคม” โดยใช้โครงงานคุณธรรมเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำความดีมีคุณธรรมแบบเชิงรุกโดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านเทคนิควิธีการเรียนแบบโครงงานเน้นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงและสังคมมาเรียนรู้มีการบูรณาการ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ จึงเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญที่เสริมสร้างศักยภาพและทักษะการคิดของผู้เรียนแต่ละคน และมีการสนับสนุนช่วยเหลือกันจนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และผลจากการทำโครงการคุณธรรมยังสามารถปลูกจิตสำนึกการมีจิตสาธารณะที่จะการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าให้มากที่สุดต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และ ทักษะการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาของผู้เรียนตามเอกลักษณ์ของโรงเรียน “โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ”

2. เพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักเห็นความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ สามารถนำมีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นไปตามอัตลักษณ์โรงเรียน “ลูกบ.ล. เป็นคนดีด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ”

กระบวนการและนวัตกรรมที่เป็น Best Practice

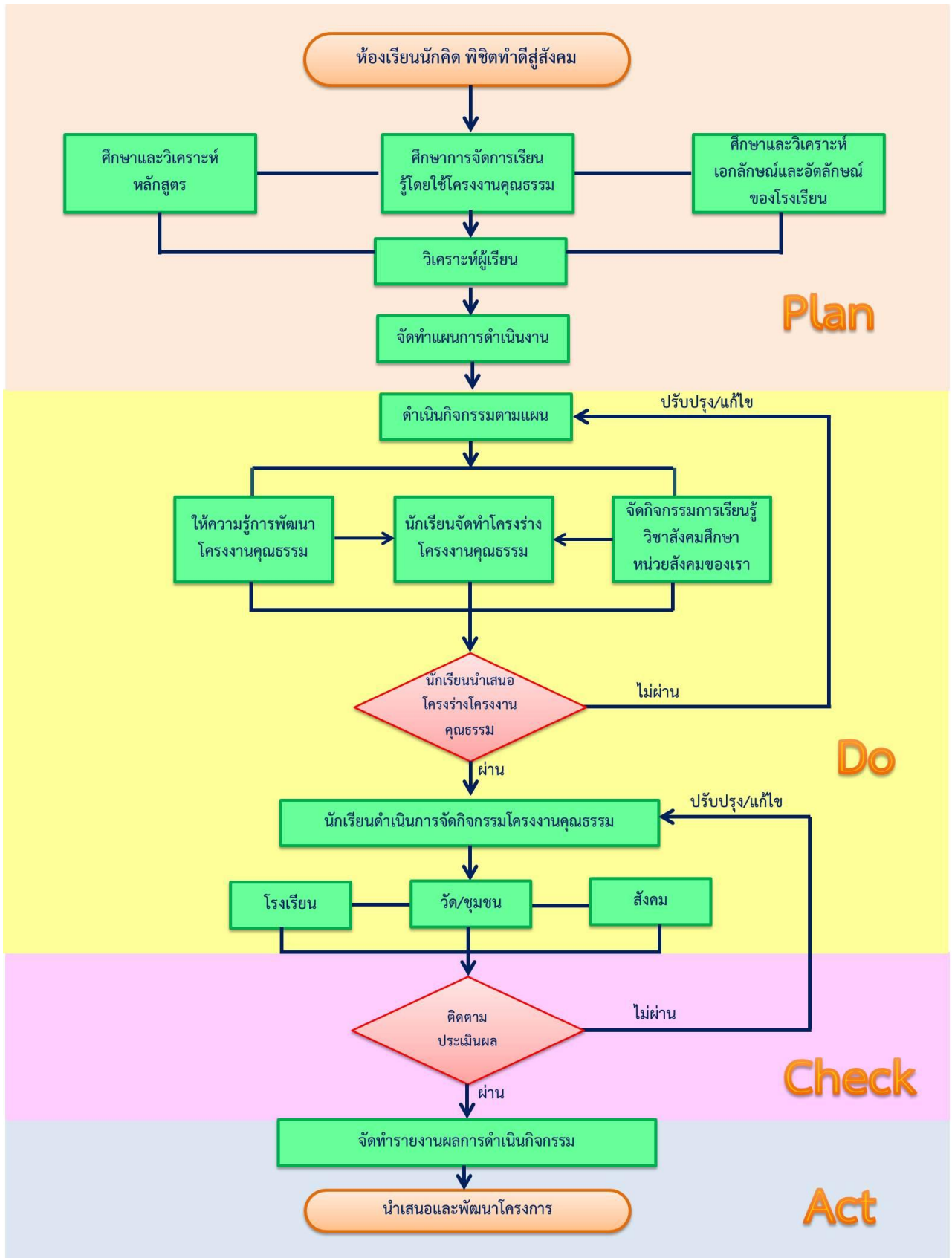
ตอนที่ 1 การเตรียมการ

กลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เชิงคุณภาพ นักเรียนร้อยละ 85 มีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และ ทักษะการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหา และมีจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักเห็นความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ สามารถนำมีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันสร้างเครือข่ายจิตอาสาในการร่วมพัฒนาชุมชน สังคม และการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตาม อัตลักษณ์โรงเรียน “ลูกบ.ล. เป็นคนดีด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ”

ตอนที่ 2 กระบวนการและนวัตกรรมที่เป็น Best Practice สามารถเขียนลำดับขั้นตอนการพัฒนา (Flow Chart) หรือรูปแบบ (Model) ของวิธีหรือแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ ได้ดังนี้

ตอนที่ 3 ผลการปฏิบัติ ผลการพัฒนาหรือผลการใช้นวัตกรรมที่เป็น Best Practice

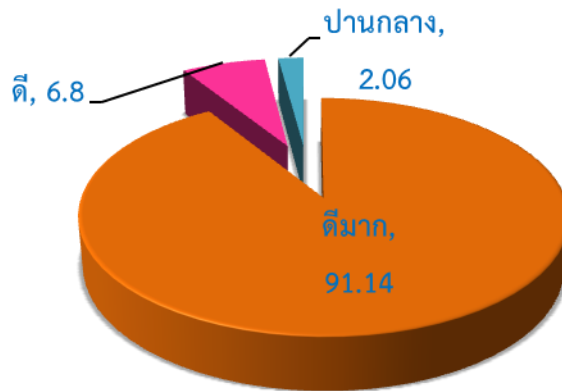
1. การเรียนรู้แบบโครงงานโดยเน้นการทำโครงงานคุณธรรมนั้น เป็นการเน้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ปฏิบัติจริง ด้วยตนเองโดยได้เรียนสิ่งที่เขาสนใจ อยากรู้คำตอบ ได้ใช้วิธีการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ หลากหลาย รูปแบบ ได้ใช้ความรู้ความเข้าใจจากเรื่องต่างๆ ที่เรียนมาเพื่อหาคำตอบ และสุดท้ายผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ใหม่ สำหรับตนเองขึ้นมา กิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนกระทำได้รับการแนะนำ ปรีกษาจากครูผู้สอน ดังนั้นครู จะต้องเข้าใจ ธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจ พัฒนาการและความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง เติบโตตามศักยภาพ และ นักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา หลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนและนักเรียนผ่านเกณฑ์

นอกจากนี้ นักเรียนยังได้รับพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์และการคิดแก้ปัญหาเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานคุณธรรมสนับสนุนความสามารถในการคิดแก้ปัญหา รวมถึงการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีใช้กิจกรรม ที่หลากหลาย ช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม มีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม และสามารถนำความรู้ที่นำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเองผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกัน และสามารถนำประสบการณ์มาสัมพันธ์กับการเรียนจัดการเรียนรู้ตลอดจน การสร้างสรรค์ผลงาน และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ปี การศึกษา	จำนวน นักเรียน	ร้อยละของจำนวนนักเรียนตามระดับผลการเรียน							
		4	3.5	3	2.5	2	1.5	1	0
2558	205	18.05	18.53	22.92	14.63	13.17	6.34	6.34	0
2559	244	21.72	26.64	18.03	12.70	12.70	5.32	2.86	0

2. การดำเนินกิจกรรม “ห้องเรียนนักคิด พิชิตทำดีสู่สังคม” มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และ ทักษะการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาของผู้เรียนตามเอกลักษณ์ของโรงเรียน “โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ” และปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักเห็นความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ สามารถนำมีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นไปตามอัตลักษณ์โรงเรียน “ลูก บ.ล. เป็นคนดีด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ” และเป็นการพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมจิตอาสาซึ่งเป็นกระบวนการของการฝึก “การให้” ยอมสละตนเพื่อรับใช้และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสังคมและมีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว น้อมนำหลักคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นหลักในการปฏิบัติกิจกรรมเห็นผลสำเร็จที่ และมีการขับเคลื่อนให้เกิดความร่วมมือกับประชาชนในชุมชน เครือข่ายจิตอาสา นำความรู้ในชั้นเรียนจัดกิจกรรมจิตอาสาสู่ชุมชน สังคม การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุดไปประยุกต์ใช้ในพร้อมที่จะร่วมแก้ปัญหาในสังคมไทยปัจจุบัน เกิดความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม นับเป็นหนึ่งแนวทางในการสร้างสรรค์ความดีเสริมสร้างสังคมไทยให้พร้อมรับมือกับวิกฤตต่างๆ เพื่อนไปสู่สังคมที่มีความสุขสงบ

จากการสรุปผลการดำเนินกิจกรรมพบว่าระดับความพอใจในการดำเนินงานกิจกรรม “ห้องเรียนนักคิด พิชิตทำดีสู่สังคม” เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดจิตอาสาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ชุมชนและสังคม มีระดับความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากร้อยละ 91.14

บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

การจัดกิจกรรม “ห้องเรียนนักคิด พิชิตทำดีสู่สังคม” เป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการโครงงาน คุณธรรม ซึ่งการส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา ซึ่งเป็นประโยชน์และเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และสามารถดำเนินชีวิตในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ พร้อมทั้งจะเผชิญและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้จากพัฒนาการเรียนรู้ และการดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่องของครูผู้สอน ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ส่งผลต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องถือเป็นบทเรียนที่ได้รับ ดังนี้

- นักเรียนได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา และ ทักษะการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหา
- นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดการทำกิจกรรมจิตสาธารณะ เพื่อช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมส่งเสริมให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม
- ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความภาคภูมิใจ และชื่นชมในผลที่เกิดแก่นักเรียน
- โรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ หลายด้าน มีชื่อเสียงทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ ได้รับการชื่นชมจากผู้ปกครอง และชุมชน
- ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และภาคภูมิใจในตัวบุตรหลาน
- ชุมชนมีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ปัจจัยความสำเร็จ (ระบบุคคล/หน่วยงาน/องค์กร/หรือวิธีการที่ช่วยให้งาน ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์การดำเนินงาน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพของผลงาน/นวัตกรรม)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการ ได้แก่

- ผู้บริหาร ซึ่งให้ความสำคัญ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการทุกด้านเป็นอย่างดี กำหนดนโยบายให้มีการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนานักเรียนตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

- ครูและ บุคลากรของ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดประชุมปฏิบัติการทางวิชาการเป็นประจำภาคเรียนมีการ ร่วมคิดร่วมทำร่วมพัฒนางานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การทำงานเป็นระบบยิ่งขึ้น งานทุกงานที่ทำได้รับความ ร่วมมือจากบุคลากรทุกคนของโรงเรียนจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ทำให้การพัฒนางานทุกๆ ระบบมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมายนักเรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ อย่างเต็มตามศักยภาพ

- นักเรียนซึ่ง มีความตระหนักเห็นความสำคัญเข้าใจในบทบาท และมีความพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพของ ตน และมีความตั้งใจในการดำเนินกิจกรรมโครงการคุณธรรม และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียนกับ นักเรียนจนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และสิ่งร่วมกันสร้าง ให้โครงการมีประสิทธิภาพ

- ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ช่วยเหลือให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องแหล่งเรียนรู้ และเป็นวิทยากรแก่นักเรียน ให้มีความรู้ความร่วมมือนักเรียนใน การดำเนินกิจกรรมโครงการคุณธรรมของนักเรียน

- นโยบายของโรงเรียน กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนานักเรียนตาม เอกลักษณ์ของโรงเรียน “โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ” และ อัตลักษณ์โรงเรียน “ลูกบ.ล. เป็นคนดีด้วยกิจกรรมวิถีพุทธ”

การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ(ระบุข้อมูลที่ทำให้เห็นร่องรอย หลักฐานการเผยแพร่ผลงาน นวัตกรรมและการยกย่องชมเชย)

การเผยแพร่

เผยแพร่ผ่าน สื่อสังคมออนไลน์ <https://sites.google.com/a/thonglang.ac.th/hnathi-phlmeuxng-m-4> และ <http://www.facebook.com/HISocial> เพื่อเป็นการขยายความรู้ให้แพร่หลาย และให้ บุคคลที่สนใจสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ทุกโอกาส

การได้รับการยอมรับ

- วิทยากรการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูสู่การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ด้วย Active Learning (ฐานการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ) ณ โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง

- วิทยากรการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูสู่การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ด้วย Active Learning (ฐานการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ) ณ โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา จังหวัดสกลนคร

- วิทยากรการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาครูสู่การส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ด้วย Active Learning (ฐานการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการ) ณ โรงเรียนอุดรธานีพิทยาคม จังหวัด อุดรธานี

รางวัลที่ได้รับ

- ครูที่ปรึกษากลุ่มเยาวชน ป.ป. ได้รับรางวัลเหรียญเงิน การแข่งขันโครงการคุณธรรมระดับชั้นม.4- ม.6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2560

- ครูที่ปรึกษากลุ่มเยาวชน ได้รับรางวัลรองชนะเลิศเหรียญทอง การแข่งขันโครงการคุณธรรม ระดับชั้นม.4-ม.6 ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2561
- ครูที่ปรึกษาโครงการได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ระดับประเทศ การแข่งขันโครงการ “เด็กปั้น ปันความสุข ปลูกความรู้ สู่อนาคตที่ยั่งยืน” โดยบริษัทโตโยต้า ลิสซิ่ง ประเทศไทยจำกัด ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ครูที่ปรึกษากลุ่มต้นกล้าแห่งธรรม โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง ได้รับรางวัลเยาวชนดีเด่น กรุงเทพมหานคร (ประกายเพชร) ครั้งที่ 10 ด้านด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ครูที่ปรึกษากลุ่มเยาวชนสร้างสุข ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง การแข่งขันโครงการคุณธรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนเยาวชนผู้รับชอบโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติโครงการพัฒนาโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” ปีที่ 9 ระดับภูมิภาค กลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และ ภาคใต้
- ครูที่ปรึกษากลุ่มเยาวชนสร้างสุข ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง การแข่งขันโครงการคุณธรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และ เป็นตัวแทนจากเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เข้าร่วมการแข่งขันประกวดโครงการคุณธรรม ระดับชั้นม.4 - ม.6 ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนภาคกลางและภาคตะวันออก
- ครูที่ปรึกษาโครงการได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ระดับประเทศ การแข่งขันโครงการ “เด็กปั้น ปันความสุข ปลูกความรู้ สู่อนาคตที่ยั่งยืน” โดยบริษัทโตโยต้า ลิสซิ่ง ประเทศไทยจำกัด ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน